

Interpellation angående bedömningar av sexuella orsaker i beslut om LVU

Den 13 mars rapporterade Ekot att flickor betydligt oftare än pojkar tvångsomhändertas på grund av sexuella orsaker eller övergrepp. Detta visar Ekots egen granskning, där de granskat omkring 300 beslut som tagits om omhändertagande enligt Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), som fattats på grund av ungas "eget beteende" under förra vintern. "Sexuellt beteende" som kan bestå både av att vara utsatt för sexuella övergrepp som att ha sexuella relationer, angavs som skäl för tvångsomhändertagande för var tredje flicka, men bara för var sextonde pojke.

Forskare vid Stockholms universitet som forskar inom området (och arbetar på en rapport som inte har publicerats ännu) bekräftar att de har gjort samma upptäckt: alltså att sexuella orsaker och övergrepp oftare tas upp i domar om tvångsvård i fall som rör flickor än i fall som rör pojkar.

Sexuella orsaker är sällan det enda skälet som anges i domarna, men förekommer likväl oftare bland flickor än bland pojkar. Sällan kommenteras pojkars sexuella liv, medan det förekommer kommenterar som indikerar att flickor genom sin sexuella aktivitet riskerar att hamna i en situation där hon blir sexuellt utnyttjad eller gravid i ung ålder. Ingen verkar bekymra sig över en pojkes risker att bli utsatt för sexuella övergrepp eller bli förälder i ung ålder, vilka båda men särskilt det ofrivilliga föräldrskapet är en risk som ju bör finnas även för en sexuellt aktiv pojke.

Flickor utsätts oftare för sexuella övergrepp än pojkar, vilket kan förklara en del av att sexuella övergrepp oftare förekommer i de här domarna som rör flickor. Det är ytterst allvarligt och alla flickor som utsatts måste få rätt stöd. Däremot är det inte ett "eget beteende" att bli utsatt för sexuella övergrepp. Därför är det minst sagt anmärkningsvärt och upprörande att läsa att det i vissa beslut går att läsa att flickor "lätit sig utsättas för övergrepp".

Ett aktivt sexliv ska inte vara en risk för att utsättas för sexuella övergrepp: ett sexuellt övergrepp är ett sexuellt övergrepp och det är olagligt. Att ha sex under samtycke är inte det, såvida personen man har sex med är över 15 år.

Att beskriva sexuellt umgänge som ett riskbeteende för sexuella övergrepp, är att förflytta ansvaret från gärningspersonen – som oftast är en man – till den utsatta – som oftast är en kvinna eller flicka. Denna syn på kvinnor och flickors sexualitet är inte ny. Den har synts i bland annat våldtäktsfall, då exempelvis kvinnors klädsel eller berusningsgrad har angetts som förklaringsgrunder för sexualbrott. Det är emellertid inte en syn som ska ursäktas eller accepteras. Den är utdaterad och förlegad.

Kort sagt: Sexuella orsaker kan vara en grund för omhändertagande, men Ekots granskning visar att flickors och pojkars sexualitet bedöms olika och att flickor verkar få bära ansvaret för brott som hon blir utsatt för.

Jag frågar Socialnämndens ordförande Hanna Victoria Mörck:

- Finns underlag från Uppsala kommun med i Ekots granskning?
- Hur ser du på resultatet av granskningen; att flickor och pojkars sexualitet bedöms och behandlas olika i samband med omhändertagande enligt LVU?
- Vilka rutiner finns inom förvaltningen för att säkerställa att underlag tas fram på objektiva grunder?
- Vilket stöd kan förvaltningen ge när ett barn har blivit utsatt för sexuella övergrepp och vilka rutiner finns när sådana uppgifter framkommer?

Olle Romlin (C)

23-04-24